

UZASADNIENIE

Na podstawie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza projekt planu zadań ochronnych, dalej zwany projektem PZO, na okres 10 lat. Zgodnie z art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, nadzór nad obszarem Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001, zwanym dalej obszarem Natura 2000, sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie. Obszar Natura 2000 zajmuje powierzchnię 4 759,3 ha i zlokalizowany jest w województwie zachodniopomorskim, powiecie koszalińskim na terenie gminy Bobolice oraz w powiecie szczecineckim na terenie gmin Biały Bór i Szczecinek. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. nr 34, poz. 186 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie PZO.

Obszar Natura 2000 został wyznaczony decyzją Komisji z dnia 18 listopada 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG piąty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz.U. L 11 z 13.1.2012, str. 105). Wymieniony akt prawny został zastąpiony decyzją wykonawczą Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz.U. L 350 z 21.12.2013, str. 287).

Projekt PZO został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 Ustawy o ochronie przyrody:

- dla obszaru Natura 2000, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony;
- na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 Ustawy o ochronie przyrody;
- obszar Natura 2000 nie znajduje się w obszarach morskich;
- obszar Natura 2000 nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 Ustawy o ochronie przyrody.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
  - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
  - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt. 3,

c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił udział społeczeństwa w opracowywaniu projektu PZO w trybie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą OOŚ. Informację o przystąpieniu do opracowywania projektu PZO wraz z pozostałymi informacjami, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt. 2–5 Ustawy OOŚ, podano do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w dniach 07.11.2012 r.- 06.02.2013 r.
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim Gazeta Wyborcza w dniu 08.11.2012 r.

W celu umożliwienia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 udziału w pracach związanych ze sporządzaniem projektu PZO, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie zorganizowała trzy warsztaty lokalne. Odbyły się one 16.07.2013 r., 30.10.2013 r. w siedzibie Nadleśnictwa Bobolice oraz 22.11.2013 r. w siedzibie Urzędu Gminy Bobolice. Jednym z podstawowych zadań pierwszych warsztatów było przedstawienie istoty tworzenia projektu PZO oraz utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) – grupy zrzeszającej na zasadzie dobrowolności przedstawicieli kluczowych dla obszaru Natura 2000 grup interesu: osoby prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, mieszkańcy zamieszkujący obszar Natura 2000, przedstawiciele jednostek administracyjnych, instytucji oraz lokalnych stowarzyszeń. Celem kolejnych warsztatów było zaprezentowanie wyników wykonanej na potrzeby sporządzenia projektu PZO ekspertyzy przyrodniczej, określenie zagrożeń dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, działań ochronnych, a także przedstawienie zaproponowanych przez Wykonawcę zapisów w projekcie dokumentu. Kolejne etapy sporządzanego projektu PZO poddawano konsultacjom ZLW poprzez ich udostępnienie na uruchomionej przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej (PIK) pod adresem <http://pzo.gdos.gov.pl/>. Osoby i instytucje, które nie brały udziału w tworzeniu projektu PZO lub chciały zmienić/uzupełnić swoje dotychczasowe stanowisko, mogły to uczynić w trakcie konsultacji społecznych. Zgodnie z Ustawą OOŚ, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie ogłosił termin przystąpienia do 21 dniowych konsultacji społecznych w procesie sporządzania projektu PZO obszaru Natura 2000. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie 21 dni zgłoszone uwagi rozpatrzono pozytywnie lub negatywnie i zamieszczono w tabeli „Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku procedury z udziałem społeczeństwa w opracowywaniu projektu zarządzenia”. Uwagi te uwzględniono w przygotowywanym projekcie PZO.

ZESTAWIENIE UWAG WNIESIONYCH
w ramach konsultacji społecznych projektu planu zadań ochronnych
obszaru Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001 z informacją o sposobie rozpatrzenia

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1.	Urząd Miejski w Bobolicach	<p>1. Wniosek o wprowadzenie zmiany zapisów w PZO w Module C pkt.6 (L.p. 10 Nr 6) dotyczący gospodarki wodno-ściekowej w zlewni jeziora Chlewe Wielkie, w zakresie prac oraz terminu realizacji.</p> <p>Proponowane brzmienie: <i>Zakres prac – wyposażenie zabudowy rekreacyjnej w szczelne zbiorniki bezodpływowe do czasu wybudowania zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej. Termin wykonania – cały okres obowiązywania planu.</i></p>	<p>1. Po zapoznaniu się z uzasadnieniem wniosku o wprowadzenie zmiany odnoszącej się do gospodarki wodno-ściekowej w zlewni jeziora Chlewe Wielkie, został on częściowo uwzględniony. Zaakceptowano propozycję zmiany zakresu prac. Natomiast jako termin wykonania zaproponowano zapis: <i>Dla każdej z działek letniskowo-rekreacyjnych okres realizacji jej zabudowy.</i></p>
2.	Stowarzyszenie Przyrodników Ostoja Pomorska	<p>1. Wnioskowano by w dokumentacji PZO i w projekcie Zarządzenia należy w pełni odnieść się do siedlisk kod 4030, 7230 i gatunku 1831, których nie udało się zlokalizować podczas lustracji terenu.</p> <p>2. W projekcie Zarządzenia wnoszono o:</p> <p>2.1. Należy zmienić nieaktualne publikatory Ustawy o ochronie przyrody.</p> <p>2.2. W załączniku nr 3 – propozycja zmiany zapisu dotyczącego nieaktualnego planu ochrony rezerwatu przyrody „Buczyna”.</p> <p>2.3. W załączniku nr 6 – uzupełnienie tabeli, zbyt ogólne odniesienie w tekście.</p> <p>3. W dokumentacji PZO wnoszono o:</p> <p>3.1. W informacji dotyczącej istniejących planów ochrony rezerwatów pominięto rezerwat „Buczyna”.</p> <p>3.2. Zmianę zapisu dotyczącą zadbania, by siedlisko kumaka nizinnego w rejonie 1 km od miejsca rozrodu nie uległo antropogenicznym przekształceniom, - zapis budzi wątpliwość czy w rzeczywistości możliwy będzie do wyegzekwowania.</p> <p>3.3. Propozycja zmiany zapisu dotyczącego nieaktualnego planu</p>	<p>1. Uwaga została pozytywnie rozpatrzona. W dokumentacji PZO i w projekcie Zarządzenia odniesiono się również do siedlisk kod 4030, 7230 i gatunku 1831.</p> <p>2. Uwagi zostały uwzględnione</p> <p>2.1. Uaktualniono publikatory Ustawy.</p> <p>2.2. Usunięto cały zapis dotyczący uaktualnienia planu rezerwatu przyrody „Buczyna”, zgodnie z sugestią p. J. Balcerzaka z GDOŚ, gdyż nie powinno to być uznawane za działanie ochronne.</p> <p>2.3. Uwaga została pozytywnie rozpatrzona. Proponowane przez wykonawców wskazania do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zostały zamieszczone w dokumentacji PZO, w załączniku nr 6 zarządzenia w związku z powyższym zamieszczono zapisy o treści: <i>„Zapisy Planu Zadań Ochronnych (PZO) zapisane w dziale „Działania ochronne” ustalone są dla obszaru Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe i służą zapobieganiu wskazanym w PZO zagrożeniom. Należy je uwzględnić w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz przy zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, zmieniane oraz powstające</i></p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		ochrony rezerwatu przyrody „Buczyna”. Zwrócenie uwagi na powołanie się na niewłaściwy punkt Ustawy o ochronie przyrody.	<p><i>miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz inne dokumenty planistyczne powinny być uzupełnione o informacje zawarte w Planie Zadań Ochronnych.”.</i></p> <p>3. Uwagi rozpatrzono pozytywnie</p> <p>3.1. Uzupełniono informację dotyczącą planów ochrony rezerwatów o pominięty rezerwat „Buczyna”.</p> <p>3.2. Wątpliwość rozważono i zdecydowano o przeredagowaniu zapisu, by wykluczyć kontrowersje, które budziła wielkość strefy buforowej zabezpieczającej siedlisko kumaka. Biorąc pod uwagę usytuowanie tego siedliska w obszarze, rzeczywiście poprzedni zapis może być w praktyce nie do wyegzekwowania. Dlatego zrezygnowano z podania dokładnej wielkości strefy buforowej. W obecnej postaci zapis brzmi: <i>Zadbać, by siedlisko kumaka nizinnego nie uległo antropogenicznym przekształceniom.</i></p> <p>3.3. Usunięto cały zapis dotyczący uaktualnienia planu rezerwatu, zgodnie z sugestią p. J. Balcerzaka z GDOŚ, gdyż nie powinno to być uznawane za działanie ochronne.</p>
3.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu	<p>1. Wniesiono uwagę , iż wszystkie zapisy w projekcie Zarządzenia (Zał. nr 5 – Działania ochronne) dotyczące zarybiania są mało precyzyjne. Stosowanie zapisów ograniczających użytkowania rybackiego i zabraniających wprowadzania karpia wydają się bezprawne, gdyż Rozporządzenie MRiRW z d. 6 listopada 2012r. (Dz. U. z 2012 r. poz.1355) dopuszcza wprowadzanie na określonych warunkach karpia do wód śródlądowych.</p> <p>2. Dokumentacja PZO.</p> <p>2.1. Wniesiono uwagę, iż PZO powinien umożliwiać dalsze prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej, zgodnie z obowiązującym operatem rybackim do momentu utraty przez niego ważności. Zapisy dotyczące uzyskania właściwej struktury ichtiofauny budzą wątpliwości, gdyż ponowne pojawia się problem prowadzenia gospodarki rybackiej zgodnie z operatem rybackim.</p> <p>2.2. Propozycja przeredagowania zapisu w tab. 1.7. „Kluczowe</p>	<p>1. Uwagi nie uwzględniono. W pełni podtrzymano zapisy w projekcie Zarządzenia dotyczące gospodarki rybackiej w Załączniku nr 5 – Działania ochronne. Wskazanie dotyczące nie zarybiania zwłaszcza karpiołowatymi i obcymi gatunkami nie pozostaje w sprzeczności z prawem, gdyż jest zgodne z obowiązującą Ustawą z dnia 24 września 2010 r. art. 4b. pkt.2 (Dz. U. z 2010 r. Nr 200, poz. 1322): „Zarybiania wód nie mogą powodować zmniejszenia lub utraty różnorodności biologicznej żywych zasobów wód”. Ponieważ jeziora lobeliowe są bardzo podatne na degradację (eutrofizacja, dystrofizacja), dlatego powinny być wyłączone z gospodarki rybackiej. Zbiorniki te zgodnie z wytycznymi do monitoringu siedlisk przyrodniczych zawartych w przewodniku metodycznym (Wilkoźniak i in. 2012) nie mogą podlegać zarybianiu rybami karpiołowatymi oraz gatunkami obcymi. Ryby karpiołowate sprzyjają uwalnianiu zdeponowanych w osadach form fosforu i niszczeniu makrofitów. Zanęcanie z kolei prowadzi do eutrofizacji wód.</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności” na:</p> <p><i>Dyrektor RZGW jako organ administracji rządowej niezespolonej jest właściwy w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym. Do zadań dyrektora RZGW należy w szczególności gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa, związanym z gospodarką wodną, a także realizacja w imieniu Prezesa KZGW zadań związanych z utrzymaniem śródlądowych wód powierzchniowych lub urządzeń wodnych oraz pełnienie funkcji inwestora w zakresie gospodarki wodnej w regionie wodnym Warty.</i></p> <p>2.3. Moduł C – Ustalenie działań ochronnych (pkt. 5.nr 2 i pkt. 16 nr 2) Propozycja, by działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania były ujęte jako działania pn. Ochrona bierna. Uzasadnienie RZGW w Poznaniu, że nie jest administratorem wymienionych w tych działaniach jezior.</p> <p>3. W projekcie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie – Załącznik nr 5 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie” sugeruje się w przypadku jezior lobeliowych – poz. 4, 7, 8 i 12 oraz starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych – poz. 2, wykreślenie RZGW Poznań jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych.</p>	<p>2. Pozytywnie ustosunkowano się do uwag.</p> <p>2.1. Uwagę uwzględniono. Ze względu na obowiązujące operaty rybackie zmieniono zapis w rubryce „Termin wykonania”. Obecny zapis: <i>Po wygaśnięciu obowiązujących operatów rybackich lub w momencie tworzenia nowych (w przypadku ogłoszenia przez Dyrektora RZGW w Poznaniu nowych konkursów ofert na użytkowanie rybackie).</i></p> <p>2.2. Zapis przeredagowano zgodnie z sugestią.</p> <p>2.3. Zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za działania ochronne w pkt. 5 nr 1-4 i 16 nr 1-4 został zmieniony na: <i>Właściciel, zarządca lub użytkownik.</i></p> <p>3. Zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za działania ochronne dla jezior lobeliowych w poz., 4 (obecnie 2), 7 (obecnie 5), 12 (obecnie zrezygnowano z zapisu) został zmieniony odpowiednio na: <i>Właściciel, zarządca lub użytkownik, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Właściciel, zarządca lub użytkownik, Gmina Szczecinek, Gmina Bobolice.</i> Natomiast w poz. 8 (obecnie 1 – <i>dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych</i>) z podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych wykreślono RZGW Poznań. W poz. 2 w siedlisku starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych w konsekwencji zrezygnowano z zapisu pierwotnej treści, obecnie poz. 2 dotyczy działania o innym zakresie do którego RZGW Poznań nie zostało przypisane.</p>
4.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	<p>Wnoszono o:</p> <p>1. Zmianę zapisu w tabeli 1.7 „Kluczowe instytucje/osoby...” – sugerowano poprawienie zapisu dotyczącego zakresu odpowiedzialności zgodnie z brzmieniem art. 92 ust. 1 Ustawy Prawo wodne.</p> <p>2. W działania ochronne – zmianę zapisu: propozycja z uzasadnieniem wyłączenia Dyrektora RZGW w Szczecinie z podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie poniższych działań:</p>	<p>1. Zapis poprawiono zgodnie z sugestią.</p> <p>2. Po zapoznaniu się z przesłanym uzasadnieniem, zmieniono w dokumencie PZO i projekcie zarządzenia podmioty odpowiedzialne i zakres ich odpowiedzialności w odniesieniu do działań ochronnych. Wyłączono Dyrektora RZGW w Szczecinie. Zapis został zmieniony na podmiot odpowiedzialny: <i>Właściciel, zarządca lub użytkownik.</i></p> <p>3. Ze względu na obowiązujące operaty rybackie zmieniono zapis w rubryce –Termin wykonania. Obecny zapis: <i>Po wygaśnięciu</i></p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>2.1. Nie prowadzić gospodarki rybackiej – nie prowadzić gospodarki rybackiej, ze względu na eutrofizację siedliska i niszczenie roślinności wodnej podczas połowów za pomocą sieci lub wężycerzy. Jeziora: Chlewienko I, Chlewienko II, Trzebień Średni, Przybyszewko, Pniewo, Pniewki, Żubrowo, Gręboszewko, Kiełpino, Głębokie, Chlewe Wielkie.</p> <p>2.2. Nie zarybiać – nie zarybiać zwłaszcza karpionatymi i obcymi gatunkami. Jeziora: Chlewienko I, Chlewienko II, Trzebień Średni, Przybyszewko, Pniewo, Pniewki, Żubrowo, Gręboszewko, Kiełpino, Głębokie, Chlewe Wielkie.</p> <p>2.3. Nie zanęcać ryb – nie zanęcać ryb ze względu na trofię zbiornika. Jeziora: Chlewienko I, Chlewienko II, Trzebień Średni, Przybyszewko, Pniewo, Pniewki, Żubrowo, Gręboszewko, Kiełpino, Głębokie, Chlewe Wielkie.</p> <p>2.4. Ochrona bierna Jeziora: Chlewienko I, Chlewienko II, Trzebień Średni, Przybyszewko, Pniewo, Pniewki, Żubrowo, Gręboszewko, Kiełpino, Głębokie, Chlewe Wielkie.</p> <p>2.5. Nie prowadzić połowów wędkarskich z łodzi i z brzegu jeziora bez odpowiednich zabezpieczeń technicznych – budowa kładek i pomostów na brzegach jezior udostępnionych do połowów wędkarskich. Wszystkie jeziora dystroficzne w obszarze.</p> <p>3. Uwzględnienie uwagi dotyczącej niemożności zmiany aktualnie obowiązujących operatów rybackich (brak ustawowego obowiązku).</p> <p>4. Wskazano na wątpliwość, czy stosowanie zapisów zabraniających wprowadzania ryb obcego pochodzenia np. karpia jest zgodne z prawem – Rozporządzenie MRiRW z d. 6 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz.1355).</p> <p>5. Brak możliwości wyłączenia z użytkowania rybackiego i udostępnienia do wędkowania części wód.</p>	<p><i>obowiązujących operatów rybackich lub w momencie tworzenia nowych (w przypadku ogłoszenia przez Dyrektora RZGW w Poznaniu i w Szczecinie nowych konkursów ofert na użytkowanie rybackie).</i></p> <p>4. Wskazanie dotyczące nie zarybiania zwłaszcza karpionatymi i obcymi gatunkami nie pozostaje w sprzeczności z prawem, gdyż jest zgodne z obowiązującą Ustawą z dnia 24 września 2010 r. art. 4b. pkt. 2 (Dz. U. z 2010 r. Nr 200, poz. 1322): „Zarybienia wód nie mogą powodować zmniejszenia lub utraty różnorodności biologicznej żywych zasobów wód”.</p> <p>Ponieważ jeziora lobeliowe są bardzo podatne na degradację (eutrofizacja, dystrofizacja), dlatego powinny być wyłączone z gospodarki rybackiej. Zbiorniki te zgodnie z wytycznymi do monitoringu siedlisk przyrodniczych zawartych w przewodniku metodycznym (Wilc-Woźniak i in. 2012) nie mogą podlegać zarybianiu rybami karpionatymi oraz gatunkami obcymi. Ryby karpionate sprzyjają uwalnianiu zdeponowanych w osadach form fosforu i niszczeniu makrofitów. Zanęcanie z kolei prowadzi do eutrofizacji wód.</p> <p>5. Po zapoznaniu się z przesłanym uzasadnieniem, zmieniono w dokumencie PZO i projekcie zarządzenia zapis dotyczący wyłączenia jezior z gospodarki rybackiej. Obecnie zapis brzmi:</p> <p><i>Zaleca się ograniczenie użytkowania rybackiego, stosowanie wyłącznie urządzeń stawnych, po wygaśnięciu obowiązujących operatów rybackich lub w momencie tworzenia nowych (w przypadku ogłoszenia przez Dyrektora RZGW w Poznaniu i w Szczecinie nowych konkursów ofert na użytkowanie rybackie).</i></p>
5.	Jan Balcerzak GDOŚ	Wskazano na: 1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2012 r.	1. Dostosowano się do uwagi. 2. Zarządzenie uzupełniono o brakującą informację – podano siedzibę

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) nie przewiduje numerowania żadnego rodzaju aktu prawnego. W związku z tym numerowanie aktów prawa miejscowego nie jest zasadne.</p> <p>2. Brak informacji o siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.</p> <p>3. Podanie właściwego Dziennika Ustaw, w którym ogłoszono art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z późn. zm.</p> <p>4. Uzupełnienie Załącznika Nr 3 Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń ... – w przedmiotach ochrony brak 1831 <i>Luronium natans</i> oraz siedlisk 4030 i 7230.</p> <p>5. Uzupełnienie Załącznika Nr 3 – brak kodów zagrożeń.</p> <p>6. W Załączniku Nr 3 poz. 2 – Zastrzeżenia do niektórych niezrozumiałych sformułowań w opisach zagrożeń.</p> <p>7. W Załączniku Nr 4 Cele działań ochronnych – doprecyzowanie o jakie powierzchnie chodzi w sformułowaniu „zachowanie powierzchni siedliska”.</p> <p>8. W Załączniku Nr 5 – iż Zarządzenie zawiera działania ochronne mające ewidentnie charakter zakazów - koniecznie do przeformułowania.</p> <p>9. Ujednolicenie nazewnictwa - w całym dokumencie usunąć słowo "ostoi".</p> <p>10. Zapis dotyczący sporządzenia lub uzupełnienia planu ochrony rezerwatu nie powinien być uznawany za działanie ochronne.</p> <p>11. Zapis: <i>Nie kąpać się poza miejscami wyznaczonymi - nie kąpać się poza kąpieliskiem miejskim ze względu na eutrofizację zbiornika i niszczenie roślinności szuwarowej i wodnej</i>, został określony, jako bardzo dziwne działanie.</p> <p>12. W działaniach ochronnych dotyczących prowadzenia właściwej gospodarki rolnej w sąsiedztwie stanowisk kumaka wymaga podziału</p>	<p>RDOŚ.</p> <p>3. Skorygowano błąd – podano właściwy Dz. U.</p> <p>4. Załącznik Nr 3 uzupełniono o brakujące przedmioty ochrony.</p> <p>5. Zagrożenia uzupełniono o ich kody, które wcześniej uwzględniono, lecz nie zostały one wygenerowane przez PIK.</p> <p>6. Przeredagowano niezrozumiałe zapisy.</p> <p>7. Cele działań ochronnych przeredagowano odnosząc się do stanu siedliska, a nie do powierzchni, gdyż sprecyzowanie jej w przypadku niektórych przedmiotów ochrony wymaga szczegółowej inwentaryzacji całego obszaru.</p> <p>8. Uwaga została rozpatrzona pozytywnie. Przeredagowano działania ochronne mające charakter zakazów.</p> <p>9. Uwaga została rozpatrzona pozytywnie. Dostosowano się do sugestii.</p> <p>10. Uwaga została uwzględniona. Zrezygnowano w działaniach ochronnych z zapisów dotyczących sporządzenia lub uzupełnienia planu ochrony rezerwatów.</p> <p>11. Po rozpatrzeniu uwagi zrezygnowano z zapisu.</p> <p>12. Uwaga została rozpatrzona pozytywnie. Dostosowano się do sugestii.</p> <p>13. Po rozpatrzeniu uwagi zrezygnowano z zapisu dotyczącego sieci piezometrów, natomiast zapis odnoszący się do monitoringu siedliska przeniesiono do monitoringu stanu przedmiotów ochrony.</p> <p>14. Uwaga została pozytywnie rozpatrzona. Proponowane przez wykonawców wskazania do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zostały zamieszczone w dokumentacji PZO, w załączniku nr 6 zarządzenia w związku z powyższym zamieszczono zapisy o treści: „Zapisy Planu Zadań Ochronnych (PZO) zapisane w dziale „Działania ochronne” ustalone są dla obszaru Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe i</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>na działania obligatoryjne i fakultatywne.</p> <p>13. Zapis o założeniu sieci piezometrów i monitoringu siedliska nie są działaniami ochronnymi.</p> <p>14. Załącznik Nr 6 – brak wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, czy nie zostały one zamieszczone?</p> <p>15. W projekcie Zarządzenia brak Uzasadnienia.</p>	<p><i>służą zapobieganiu wskazanym w PZO zagrożeniom. Należy je uwzględnić w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz przy zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, zmieniane oraz powstające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz inne dokumenty planistyczne powinny być uzupełnione o informacje zawarte w Planie Zadań Ochronnych.”.</i></p> <p>15. Uwagę uwzględniono. Projekt Zarządzenia uzupełniono o Uzasadnienie.</p>
6.	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	<p>Wniesiono uwagę:</p> <p>1. W dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000, w pkt. 1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialność, propozycja zmiany zapisu dotyczącego zakresu odpowiedzialności na:</p> <p><i>Prowadzi zadania z zakresu małej retencji wodnej w województwie. Administruje, utrzymuje i konserwuje urządzenia melioracji wodnych podstawowych. Zarządza w imieniu Skarbu Państwa wodami istotnymi dla rolnictwa, wskazanymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2001 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną, a ponadto jest odpowiedzialny w stosunku do tych wód za wykonywanie obowiązków państwa określonych w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.</i></p>	<p>1. Uwaga została rozpatrzona pozytywnie. Zgodnie z sugestią dokonano zmiany zapisu.</p>
7.	Towarzystwo Ekologiczno-Kulturalne w Bobolicach	<p>Wniesiono uwagi:</p> <p>1. Wątpliwości dotyczące określenia rzeczywistych zagrożeń i działań ochronnych w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarze, które wymagają dalszych badań i weryfikacji lub uzupełnienia stanu wiedzy.</p> <p>2. Niedokładnej weryfikacji terenowej wykonanej w terminie (listopad) mało sprzyjającym właściwym obserwacjom, np.</p>	<p>1. W związku z potrzebą zachowania wszystkich przedmiotów ochrony w obszarze, brak dostatecznej wiedzy na ich temat (dotyczy również przedmiotów ochrony, których nie udało się potwierdzić podczas lustracji terenowej), nie zwalnia z określenia dla nich zagrożeń i zaplanowania niezbędnych działań ochronnych. Dalsze badania, weryfikacja i uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony pozwolą na uzupełnienie istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz na doprecyzowanie lub zaplanowanie dodatkowych</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>wskaźnikowych roślin siedlisk oraz populacji kumaka i zalotki.</p> <p>3. Podważono zasadności zapisu, że gospodarka leśna Nadleśnictwa Bobolice stwarza „zasadnicze” zagrożenia dla przedmiotów ochrony znajdujących się na terenie obszaru.</p> <p>4. Dotyczące braku opisu zagrożeń ze strony farm tuczu ryb zlokalizowanych na rzece Chociel, powodujących eutrofizację widoczną zwłaszcza przy miejscowości Mostowo i na meandrach rzek Chocieli i Radwi.</p>	<p>działań ochronnych.</p> <p>2. Ograniczony czas na przygotowanie projektu PZO nie pozwolił na szczegółową weryfikację przedmiotów ochrony w obszarze. Lustracja terenowa prowadzona była nie tylko w listopadzie, lecz również w lipcu i sierpniu (Moduł A pkt. 2.6 PZO). W listopadzie weryfikowano torfowiska oraz bory i lasy bagienne. W okresie tym rozpoznano wskaźnikowych roślin tych siedlisk dla wykonawców PZO nie stanowi problemów, gdyż od ponad 15 lat prowadzą na torfowiskach badania naukowe, które obejmują również miesiąc listopad. Ze względu na niesprzyjający okres obserwacji populacji kumaka i zalotki, zgodnie z metodyką GIOŚ monitoringu gatunków zwierząt, waloryzację ograniczono do wskaźników stanu ich siedliska (Moduł B pkt. 3).</p> <p>3. Zarówno w dokumentacji PZO, jak i w przygotowywanym Zarządzeniu wykonawcy nie odnaleźli sformułowania, by gospodarka leśna Nadleśnictwa Bobolice stwarzała „zasadnicze” zagrożenia dla przedmiotów ochrony znajdujących się na terenie obszaru. Żadne z zagrożeń wynikających z gospodarki leśnej nie zostało zidentyfikowane jako istniejące. Natomiast określono zagrożenia potencjalne, które mogą wystąpić w przyszłości w wyniku nieodpowiedniego prowadzenia gospodarki leśnej.</p> <p>4. Rzeki Chociel i Radew znajdują się w innym obszarze Natura 2000 – PLH320022 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli, Eutrofizacja tych rzek ze strony farm tuczu ryb nie wywiera wpływu na przedmioty ochrony w obszarze, dlatego nie określano zagrożeń i nie planowano działań ochronnych.</p>
8.	Napierała Hubert Nadleśnictwo Bobolice	<p>Wniesiono następujące uwagi i wnioski:</p> <p>1. Brak w Obwieszczeniu Dyrektora Regionalnego Ochrony Środowiska w Szczecinie pod poz. 1 w obszarze Bobolickie Jeziora Lobeliowe informacji o tym, że obszar ten położony jest w powiecie koszalińskim.</p> <p>2. Uwagę odnośnie niewłaściwie podanego okresu obowiązywania</p>	<p>1. Wykonawcy projektu PZO nie mają wpływu na treść ogłoszeń przygotowywanych przez RDOŚ. Zapewne informacja została omyłkowo pominięta.</p> <p>2. Uwaga została uwzględniona. Podano właściwy okres obowiązywania PUL dla Nadleśnictwa Bobolice tj. 2009-2018</p> <p>3. Zarówno w dokumentacji PZO, jak i w projekcie Zarządzenia prowadzona gospodarka leśna nie jest wymieniana wśród istniejących</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>PUL dla Nadleśnictwa Bobolice (str. 2 pkt. 6 oraz str. 3)</p> <p>3. Sprzeciw, poparty uzasadnieniem (pozytywnie zaopiniowany PUL i prognoza oddziaływania na środowisko), odnośnie licznych zapisów mówiących, że gospodarka leśna należy do zagrożeń dla obszaru B JL.</p> <p>4. Zastrzeżenia do sformułowania, że gospodarka leśna stwarza „zagrożenia, nawet zagrożenia główne (str. 5)”.</p> <p>5. Przeprowadzona weryfikacja terenowa tak dużego obszaru naturalnego, jak Bobolickie Jeziora Lobeliowe jest niedostateczna. Opracowane wnioski i zalecenia dotyczą składników ochrony nie do końca rozpoznanych.</p> <p>6. Zastrzeżenia odnośnie finansowania przez Nadleśnictwo Bobolice wykonywania działań ochronnych polegających m.in. na budowie zastawek blokujących odpływ z torfowiska (str. 83 poz. 14 w kolumnie Działania związane z ochroną przyrody pkt.3) oraz monitoringu stosunków wodnych ze wskazaniem do regulacji zastawek (str. 83 poz. 14 w kolumnie Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania pkt.2). Dlaczego, i z jakich środków finansowych Nadleśnictwo ma budować zastawki lub przegród, prowadzić monitoring itp.?</p> <p>7. Wyjaśnienie: skoro nie jest znany stan populacji przedmiotu ochrony 1042, to na podstawie czego określa się zakres działań związanych z jej ochroną, np. budowa zastawek na rowach melioracyjnych?</p> <p>8. Zastrzeżenia do sformułowania: „Gospodarka leśna w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników nie uwzględniająca potrzeb ochrony siedliska” (str. 31 –Zagrożenia dla 3110 oraz dla siedlisk 3150 i 3160) oraz prośba o podanie, przy jakich jeziorach lobeliowych stwierdzono prowadzenie takiej gospodarki i na czym polegało nie uwzględnianie potrzeb ochrony siedliska w trakcie jej prowadzenia?</p> <p>9. Wątpliwość co do słuszności zapisu na str.38, Zagrożenia dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny - modernizacja dróg leśnych.</p>	<p>zagrożeń. Natomiast ujęta jest w zagrożeniach potencjalnych ze względu na ewentualne przyszłe działania, które mogłyby negatywnie wpływać na przedmioty ochrony. Dla przedmiotów ochrony istotne jest sprecyzowanie nie tylko zagrożeń istniejących, ale także potencjalnych, gdyż nie ma gwarancji, że w przyszłości nie zmieni się właściciel, chociażby części lasów obszaru B JL. Wówczas nowego właściciela może nie obowiązywać opracowany dla Nadleśnictwa Bobolice PUL i prognoza oddziaływania na środowisko.</p> <p>4. Informacja o tym, że „gospodarka leśna” należy do jednych z głównych zagrożeń w obrębie Bobolickich Jezior Lobeliowych (wymieniona w kolejności na szóstym miejscu) pochodzi z SDF (por. pkt. 4.3. Zagrożenia) z 2007 roku. Informacja ta została zamieszczona w dokumentacji PZO w pkt. 1.4. Opis założeń do sporządzania Planu w pkt. 1. Etap wstępny pracy nad Planem, który zgodnie z założeniami sporządzany był w oparciu o dostępne dane (publikowane i niepublikowane), przed lustracją terenu.</p> <p>5. Ze względu na ograniczony czas realizacji projektu PZO, dużą powierzchnię obszaru i różnorodność siedlisk, w większości przypadków dokonywano lustracji terenu, natomiast nie zdołano w szerszym zakresie zweryfikować każdego z przedmiotów ochrony. Ponadto przygotowując dokumentację PZO zbierano i wykorzystywano wszelkie dostępne informacje o przedmiotach ochrony. Do zdiagnozowanych w terenie oraz dla potencjalnych zagrożeń muszą być opracowane działania ochronne, które będą zabezpieczały przedmioty ochrony przed tymi zagrożeniami. Nawet jeśli nie jest obecnie znane dokładne rozmieszczenie płatów siedliska, czy w pełni rozpoznana lokalizacja i stan populacji gatunków konieczne jest zaplanowanie działań, które nie dopuszczają do pogarszania ich stanu i pozwolą przynajmniej zbliżyć się do właściwego stanu ochrony.</p> <p>6. Wniosek został w części uwzględniony. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie we współpracy z właściwym terytorialnie nadleśniczym za wykonanie działań ochronnych związanych z budową zastawek lub przegród. Działania te jednak będą poprzedzone</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>10. Wątpliwość dotycząca zasadności planowania działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania w przypadku siedlisk 9110 kwaśna buczyna, 9190 kwaśna dąbrowa (str. 56 pkt. 8 i str. 57 pkt. 9 i 10), które uzyskały ocenę ogólną U1, a perspektywy ochrony FV.</p> <p>11. Prośba o wyjaśnienie sformułowania „nacisk” w zapisie na str. 66 i 67 w kolumnie Zagrożenia istniejące.</p> <p>12. Nadleśnictwo nie zgadza się na zapisy (przykład jeden z wielu ze str.73) pkt.4, kolumna Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, dotyczące martwego drewna - dążenie do 10% zasobu drewna oraz pozostawienie 10% fragmentów płatów siedliska nietkniętego podczas cięć rębnych. Uważa, że pozostawienie wartości 5% powierzchni jest wystarczające i zgodne z wymogami FSC, a udział drewna martwego, drzew starych i zamierających powinien być utrzymywany na poziomie warunkującym właściwy stan siedliska. Ponadto „pozostawienie wykrotów i złomów”, szczególnie na powierzchniach pokłeskowych, może stwarzać zagrożenie zdrowia i życia osób tam przebywających.</p> <p>Stąd propozycja zmiany zapisów dla przedmiotów ochrony: 9160 poz.2, 9110 poz.4, 9190 poz.3, 9130 poz.2.</p> <p>Proponowany zapis: <i>W ramach proekologicznej gospodarki leśnej pozostawienie podczas wszystkich cięć rębnych kęp drzewostanu (biogrup), z preferowaniem łączenia kęp na granicach wydzieleni oraz pozostawienie strefy ekotonowej wokół oczek wodnych i bagienek. Prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych z wyjątkiem zrębów sanitarnych.</i></p> <p>13. Określenie „potencjalnych zagrożeń powodowanych gospodarką leśną” (Załącznik nr 3) jest nieuzasadnione, gdyż, jak już wcześniej wspomniano, podstawą gospodarki leśnej jest zatwierdzony PUL z pozytywną opinią RDOŚ w Szczecinie</p> <p>14. Uwaga dotycząca Załącznika nr 5 (Działania ochronne...) w projekcie Zarządzenia – „działania ochronne zostały już określone przy opracowaniu Modułu C, pkt.6 - Ustalenie działań ochronnych”</p>	<p>wykonaniem monitoringu (do którego nadleśnictwo nie zostało wskazane jako podmiot odpowiedzialny), który ma określić konieczność realizacji takiego działania. Źródła pozyskania środków na realizację zadań zostały wskazane w uzasadnieniu.</p> <p>7. Właściwy stan populacji gatunku zależy również od właściwego stanu jego siedliska, dlatego w ocenie przedmiotu ochrony 1042 (wg metodyki GIOŚ) bierze się pod uwagę parametry i wskaźniki dotyczące nie tylko populacji, ale również ich siedlisk. A zatem działania ochronne muszą obejmować zarówno populację, jak i jej siedlisko, które w tym przypadku było oceniane.</p> <p>8. Przy opisach typów siedlisk przyrodniczych: 3110, 3150 (pkt. 2.6.1) podano zagrożenia, bez rozróżniania na istniejące i potencjalne. Rozróżnienia tego dokonano w pkt. 4. Analiza zagrożeń, w którym doprecyzowano zagrożenia mogące wynikać z nieprawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej (negatywnie działającej na przedmioty ochrony w obszarze) i zaklasyfikowano je w odniesieniu do to wszystkich przedmiotów ochrony jako potencjalne. Jest to jednoznaczne, że w przypadku siedlisk 3110, 3150, 3160 nie stwierdzono aktualnie istniejących zagrożeń ze strony gospodarki leśnej.</p> <p>9. Po rozważeniu zgłoszonej wątpliwości, usunięto zapis „modernizacja dróg leśnych”.</p> <p>10. Ocena ogólna siedlisk: 9110 kwaśna buczyna, 9190 kwaśna dąbrowa, została dokonana na podstawie trzech wskaźników (powierzchnia, struktura i funkcja oraz perspektywy ochrony – zgodnie z metodyką GIOŚ) i określona jako U1, czyli niezadowolająca. Zatem zasadne jest planowanie działań związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, w celu osiągnięcia stanu właściwego - FV.</p> <p>11. W pkt. 4 Analiza zagrożeń należy wyłączenie stosować nazwy zagrożeń z przyporządkowanymi im kodami zgodnie z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska, Europejskiej Agencji Środowiska (EEA)”, stąd zapis: <i>Nieznane zagrożenie lub nacisk</i>. Natomiast wyjaśnienie tego</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>(dokumentacja PZO).</p> <p>15. Na III spotkaniu z członkami ZLW wykonawca planu stwierdził, co wynika z wcześniej przedstawionej roboczej wersji dokumentacji, że dla siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190 i 91D0 „nie przewiduje się żadnych działań ochronnych”, a tymczasem, w obecnie zaproponowanej wersji PZO przedstawiono działania ochronne.</p> <p>16. Zamieszczona w Załączniku nr 2 Mapa obszaru Natura 2000 jest mało przydatna do szczegółowego określenia siedlisk i innych przedmiotów ochrony. Integralną częścią opracowanego PZO powinna być mapa sporządzona w skali umożliwiającej lokalizację granic i obiektów chronionych.</p> <p>17. Propozycje zmian do Załącznika Nr 5:</p> <p>17.1. Dotyczy zapisów dla przedmiotów ochrony: 3160 poz. 3, 7140 poz. 2, 7120 poz. 2, 91D0 poz. 1 – „Zachowanie właściwego stanu uwodnienia torfowiska...” oraz 7110 poz. 2, 7140 poz. 3, 7120 poz. 3 – „Założyć sieć piezometrów ...”.</p> <p>Jest w kolumnie Podmiot odpowiedzialny za wykonanie: <i>Nadleśnictwo Bobolice; RDOŚ w Szczecinie</i> Propozycja: <i>RDOŚ w Szczecinie przy współpracy z Nadleśnictwem Bobolice.</i></p> <p>17.2. Dotyczy zapisów dla przedmiotów ochrony: 3160 poz. 5, 7140 poz. 4, 7120 poz. 4, 7110 poz. 4 – Monitoring siedliska ...</p> <p>Jest w kolumnie Podmiot odpowiedzialny za wykonanie: <i>Nadleśnictwo Bobolice; PIOŚ</i> Propozycja: <i>PIOŚ</i></p> <p>17.3. Nadleśnictwo nie zgadza się na zapisy dla przedmiotów ochrony: 9160 poz.2, 9110 poz.4, 9190 poz.3, 9130 poz.2</p> <p>Jest w kolumnie Działania ochronne: <i>Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb siedliska-prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych, preferowanie odnowień naturalnych gatunków drzewiastych, pozostawienie fragmentów płatów siedliska nie tkniętych podczas cięć rębnych (10%). Pozostawienie wszystkich</i></p>	<p>sformułowania znajduje się w kolumnie Opis zagrożenia.</p> <p>12. Po rozpatrzeniu propozycji odrzucono proponowany zapis. Natomiast poprzedni preredagowano i w obecnej postaci brzmi:</p> <p><i>Podczas prowadzonych prac w drzewostanach rębnych i przeszlorębnych, co najmniej 5% powierzchni każdego wydzielenia o powierzchni przekraczającej 1 ha trwale wykluczać z realizacji zabiegów (zawsze nie mniej niż 0,1 ha). Powierzchnie takich przestojów powinny być podczas sporządzania planu urządzania lasu wyodrębniane jako kępy. Płaty te należy wyznaczać bez wskazówki gospodarczej w miejscach z zachowaną roślinnością typową dla siedliska oraz w taki sposób, by przestoje z sąsiadujących wydziałów tworzyły w miarę możliwości zwarte płaty. Pozostawiać strefy ekotonowe wokół oczek wodnych i bagienek. W gospodarce stosować rębnie złożone.</i></p> <p>13. Uwaga została nieuwzględniona. Uzasadnienie jak w pkt. 3.</p> <p>14. Projekt Zarządzenia opracowany został na podstawie dokumentacji PZO i jest z nią zgodny, dlatego elementy, które znalazły się w dokumentacji muszą również być w projekcie.</p> <p>15. Działania ochronne dla siedlisk 9110, 9130, 9160, 9190 i 91D0 zostały zaplanowane po pozytywnym rozpatrzeniu uwag do roboczej wersji PZO od Klubu Przyrodników oraz RDOŚ, zgodnie z tym, iż do każdego zagrożenia nawet potencjalnego konieczne jest zaplanowanie działań ochronnych.</p> <p>16. Zadaniem mapy obszaru Natura 2000, stanowiącej Załącznik nr 2 do projektu Zarządzenia, było przedstawienie wyłącznie granic całego obszaru, a nie szczegółowe określenie siedlisk i innych przedmiotów ochrony. Zgodnie z SIWZ wykonana jest w skali 1:50000 na przekazanym przez Zamawiającego podkładzie rastrowym mapy topograficznej w skali 1:50000. Skala ta, nie umożliwia oczywiście określenia szczegółowego przebiegu obowiązującej granicy obszaru ostoi. Jednoznaczne zdefiniowanie przebiegu granicy zapewnia opis granic obszaru w Załączniku nr 1 projektu Zarządzenia, przedstawiający współrzędne punktów załamania granicy ostoi w</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p><i>drzew biocenotycznych w sensie IOL 2011r., w tym wszystkich drzew dziuplastych, oblamanych; pozostawienie wykrotów i złomów. Stosowanie przyrodniczego Typu Drzewostanu Gb (bez SO, Md, Dg, Św).</i></p> <p><i>Propozycja: W ramach proekologicznej gospodarki leśnej pozostawienie podczas wszystkich cięć rębnych kęp drzewostanu (biogrup), z preferowaniem łączenia kęp na granicach wydzieleni oraz pozostawienie strefy ekotonowej wokół oczek wodnych i bagienek. Prowadzenie gospodarki leśnej bez stosowania rębni zupełnych z wyjątkiem zrębów sanitarnych.</i></p> <p>17.4. Dotyczy zapisów dla przedmiotów ochrony: 9160 poz. 3, 9110 poz. 3, 9190 poz. 2, 9130 poz. 3. Jest w kolumnie Działania ochronne: <i>Zachowanie martwego drewna-stopniowe pozostawianie martwego drewna (leżącego i stojącego) w drzewostanie do osiągnięcia wskaźnika powyżej 3% zasobności. W długiej perspektywie czasowej dążyć do pozostawienia 10 % zasobów martwego drewna.</i></p> <p><i>Propozycja: Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna oraz starych i obumierających drzew aż do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk (za wyjątkiem koniecznych zabiegów ochrony lasu).</i></p> <p>17.5. Dotyczy zapisów dla przedmiotów ochrony: 3110 poz. 5. Jest w kolumnie Działania ochronne: <i>Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska - nie wykonywanie rębni w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników (wylączyć strome zbocza i zachować 50m strefę buforową licząc od krawędzi utworów hydrogeniczných związanych z jeziorem i gruntu mineralnego); prowadzenie zalesień zgodnych z występującymi w pobliżu zbiorników siedliskami leśnymi.</i></p> <p><i>Propozycja: Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska - nie wykonywanie rębni w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników (wylączyć strome zbocza i zachować 30m strefę buforową licząc od krawędzi utworów hydrogeniczných związanych z jeziorem i gruntu mineralnego); prowadzenie zalesień</i></p>	<p>obowiązującym układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992. Natomiast w dokumentacji PZO w pkt. 2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem ..., można zapoznać się z lokalizacją w obszarze każdego z przedmiotów ochrony w kolumnie Rozmieszczenie w obszarze, poprzez wejście Zobacz na mapie.</p> <p>17. Propozycje zmian do Załącznika Nr 5:</p> <p>17.1. Po rozważeniu propozycji, zmieniono zapis. Obecny zapis: <i>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie we współpracy z właściwym terytorialnie nadleśniczym.</i> Ponadto z działań ochronnych wykreślono zapis „Założyć sieć piezometrów ...”, ponieważ nie powinno to być uznawane za działanie ochronne (uwaga p. J. Balcerzaka z GDOŚ). Przy siedlisku 3160 poz. 3 zrezygnowano z działania jako „Zachowanie właściwego stanu uwodnienia torfowiska”. Zmodyfikowano działania „założyć sieć piezometrów” – 7110 poz.2, 7140 poz. 3 (obecnie poz.2), 7120 poz.3 (obecnie poz.2) na „zachowanie właściwego stanu uwodnienia”</p> <p>17.2. Uwagę rozpatrzono częściowo. Po rozważeniu uwagi odnośnie 3160 poz. 5 (obecnie poz. 1 w dziale dotyczącym monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych), Obecny zapis: <i>Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, placówki naukowe, organizacje pozarządowe</i> 7140 poz. 4 (obecnie poz. 2 w dziale dotyczącym monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych), 7120 poz. 4 (obecnie poz. 2 w dziale dotyczącym monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych), 7110 poz. 4 (obecnie poz. 1 w dziale dotyczącym monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych), zmieniono zapis. Obecny zapis: <i>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, placówki naukowe, organizacje pozarządowe</i></p> <p>17.3. Po rozpatrzeniu propozycji odrzucono proponowany zapis. Natomiast poprzedni preredagowano i w obecnej postaci brzmi: <i>Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska -podczas prowadzonych prac w drzewostanach rębnych i</i></p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>zgodnych z występującymi w pobliżu zbiorników siedliskami leśnymi.</p> <p>17.6. Dotyczy zapisów dla przedmiotów ochrony: 91D0 poz.3 Jest w kolumnie Działania ochronne: <i>Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska - utrzymanie wyłączenia z prowadzenia gospodarki leśnej, nie wykonywanie rębni zupełnych w sąsiednich wydzieleniach LP.</i> Propozycja: <i>Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedliska – utrzymanie wyłączenia z prowadzenia gospodarki leśnej.</i></p> <p>17.7. Dotyczy zapisów dla przedmiotu ochrony 1042 poz. 2. Jest w kolumnie Działania ochronne: <i>Zachowanie właściwego stanu uwodnienia torfowiska - budowa zastawek na rowach melioracyjnych, z możliwością regulacji przepływu wody, według wskazań monitoringu.</i> W kolumnie Obszar wdrażania: <i>Zbiorniki dystroficzne na SW od jeziora Kiełpino.</i> W kolumnie Podmiot odpowiedzialny za wykonanie: <i>Nadleśnictwo Bobolice; RDOŚ w Szczecinie.</i> Propozycja: <i>Usunąć zapis pozycji nr 2.</i></p>	<p>przeszorębnych, co najmniej 5% powierzchni każdego wydzielenia o powierzchni przekraczającej 1 ha trwale wykluczać z realizacji zabiegów (zawsze nie mniej niż 0,1 ha). Powierzchnie takich przestojów powinny być podczas sporządzania planu urządzania lasu wyodrębniane jako kępy. Płaty te należy wyznaczać bez wskazówki gospodarczej w miejscach z zachowaną roślinnością typową dla siedliska oraz w taki sposób, by przestoje z sąsiadującymi wydzieleniami tworzyły w miarę możliwości zwarte płaty. Pozostawiać strefy ekotonowe wokół oczek wodnych i bagienek. W gospodarce stosować rębnie złożone. Siedlisko 9110 poz.4 (obecnie poz.3).</p> <p>17.4. Po rozpatrzeniu propozycji przyjęto proponowany zapis. Siedlisko 9110 poz. 3, obecnie poz.2</p> <p>17.5. Po rozpatrzeniu uwagi w działaniach ochronnych dla siedliska 3110 poz. 5 zmniejszono strefę buforową do 30 m. Siedlisko 3110 poz.5 obecnie poz.3.</p> <p>17.6. Po rozpatrzeniu propozycji zaakceptowano proponowany zapis.</p> <p>17.7. Po rozpatrzeniu uwagi podtrzymano zapis: <i>Zachowanie właściwego stanu uwodnienia torfowiska - budowa zastawek na rowach melioracyjnych, z możliwością regulacji przepływu wody, według wskazań monitoringu.</i> Natomiast zmieniono zapis dotyczący podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych. Obecnie przyjął on brzmienie: <i>RDOŚ w Szczecinie.</i></p>
9.	Kancelaria Wawelska	<p>1. W Zarządzeniu propozycja wskazania obowiązku (lub jego braku) sporządzenia planu ochrony.</p> <p>2. Załącznik nr 3 pkt. 3 – propozycja zmiany zapisu „siedlisko wymaga weryfikacji lokalizacji...”, gdyż w obecnej postaci bardziej przypomina konkretne wytyczne niż opis zagrożenia.</p> <p>3. Propozycje zmian do Załącznika Nr 5:</p> <p>3.1. Propozycja stosowania pełnych nazw organów – adresatów obowiązków.</p> <p>3.2. Uwaga dotycząca sformułowania „wszystkie podmioty</p>	<p>1. Dostosowano się do uwagi.</p> <p>2. Po rozważeniu propozycji zmieniono zapis na: <i>Niedostateczny stan wiedzy na temat siedliska w obszarze Natura 2000, w tym nieznaną dokładną jego lokalizacja i rozmieszczenie.</i></p> <p>3. Propozycje zmian do Załącznika Nr 5:</p> <p>3.1. Propozycję uwzględniono; stosowano pełne nazwy organów – adresatów obowiązków.</p> <p>3.2. Po rozważeniu uwagi nie uwzględniono jej, gdyż zapis wydaje</p>

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<p>odpowiedzialne za realizację planu”, że jest ono zbyt ogólne. Zbyt ogólny jest też obowiązek dotyczący edukacji w zakresie właściwego użytkowania terenu. Propozycja doprecyzowania ze wskazaniem konkretnych organów za to odpowiedzialnych.</p> <p>3.3. Adresatami obowiązków nie powinny być urzędy gmin, ale organy gmin.</p> <p>3.4. Uwaga dotycząca niektórych wytycznych, że są w zbyt daleko idącym zakresie określone są przez zakazy.</p> <p>3.5. Propozycja zmiany w pkt. 13 zapisu „Nie kąpać się...” na zapis np. „wprowadzenie zakazu kąpieli...”, z którego wynikałoby, co organy gminy mają zrobić.</p> <p>3.6. Propozycja doprecyzowania sformułowania dotyczącego „uzupełnienia stanu wiedzy”, gdyż obecnie jest ono zbyt ogólne.</p> <p>3.7. Propozycja zweryfikowania sposobu sformułowania działań, które polegają na nie realizowaniu czegoś. W miarę możliwości w PZO lepiej sformułować to od strony pozytywnej.</p> <p>4. Załącznik nr 6 – propozycja sformułowania wskazań (nawet w niewielkim zakresie), np. do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.</p>	<p>się wystarczający.</p> <p>3.3. Uwaga została rozpatrzona pozytywnie; z Podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych w zapisie zastąpiono wyraz „urząd” wyrazem „gmina”.</p> <p>3.4. Po rozważeniu uwagi zmieniono zapisy. Obecnie wskazują one bardziej na działania ochronne.</p> <p>3.5. Zrezygnowano w całości z zapisu „Nie kąpać się...”, po rozpatrzeniu uwagi z GDOŚ (pkt. 11), że zapis ten to bardzo dziwne działanie.</p> <p>3.6. Uwagę rozpatrzono pozytywnie i w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów ochrony sformułowania odpowiednio doprecyzowano.</p> <p>3.7. Po rozważeniu propozycji, zgodnie z sugestią zweryfikowano sposób sformułowania działań, polegających na nie realizowaniu czegoś.</p> <p>4. Uwaga została rozpatrzona pozytywnie; wpisano do tabeli stosowne sformułowania.</p>

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu PZO dla obszaru Natura 2000 Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001, dokonano następujących czynności:

- 1) Opisano granice obszaru Natura 2000 w oparciu o 1619 punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogiem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247).
- 2) W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

- 3110 - jeziora lobeliowe,
- 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion* i *Potamion*,
- 3160 - naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- 4030 - suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*),
- 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7120 - torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- 7150 - obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
- 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 9110 - kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
- 9130 - żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9160 - grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
- 9190 - kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*),
- 91D0 - bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betulum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Picetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)
- 1831 - Elisma wodna (*Luronium natans*)
- 1188 - Kumak nizinny (*Bombina bombina*)
- 1042 - Zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*)

W ramach prac nad projektem PZO dokonano oceny stanu zachowania oraz zidentyfikowano potencjalne i istniejące zagrożenia, dla poszczególnych przedmiotów ochrony. W wyniku przeprowadzonych wizji terenowych stan ochrony siedlisk 3110, 7110, 7120, 7140, 9110, 9130, 9190 i 91D0 oceniono jako niezadowalający (U1). Natomiast stan ochrony siedliska 3160 oceniono jako zły (U2). Dla przedmiotów ochrony 3150, 4030, 7150, 7230, 9160, 1831, 1188, 1042 konieczne jest podjęcie działań mających na celu uzupełnienie stanu wiedzy o tych przedmiotach ochrony. Na etapie opracowywania projektu PZO nie było możliwe przeprowadzenie ich właściwej inwentaryzacji, dlatego wykonanie tych działań na etapie realizacji PZO jest w pełni uzasadnione.

W przypadku siedliska 3110, podczas lustracji terenu i na podstawie dostępnych danych publikowanych - wykaz jezior lobeliowych w Polsce (Kraska i in. 1996, Szmeja 1996) i niepublikowanych, w obrębie obszaru zidentyfikowano tylko 13 zbiorników lobeliowych. Brak jest dokładnej informacji o lokalizacji i rozmieszczeniu trzech pozostałych akwenów. Do zagrożeń istniejących lub potencjalnych siedliska 3110 należy: intensywna rekreacja,

powodująca nadmierną penetrację siedliska i zanieczyszczenie wód, wędkarstwo – niszczenie szuwaru, roślinności wodnej i litoralu, zarybianie, zanęcanie ryb, rozwijająca się zabudowa rekreacyjna, brak podłączeń miejsc rekreacyjnych do komunalnego systemu kanalizacyjnego, humizacja zbiorników lobeliowych, gospodarka rybacka, gospodarka leśna w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników nie uwzględniająca potrzeb ochrony siedliska, brak planu ochrony dla rezerwatów Jezioro Głębokie, Jezioro Piekielko, w planach ochrony rezerwatów Jezioro Kiełpino i Jezioro Szare brak wskazań podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie niektórych z działań ochronnych. Najpoważniejszymi zagrożeniami dla siedlisk 7110, 7120 i 7140 jest odwadnianie przez stare systemy melioracyjne. Występowanie siedliska 7150 podawanego wcześniej w oddz. 400b w wyniku wizji terenowej nie zostało potwierdzone. Stanowisko z oddz. w 400b należy zakwalifikować do siedliska *7110 - Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe). Do potencjalnych zagrożeń dla siedlisk 9110, 9130 i 9160 należy przede wszystkim intensywna gospodarka leśna (np. rębnie zupełne, niszczenie runa i gleby podczas prac leśnych, budowa dróg leśnych), która może powodować zniekształcenie siedliska, fragmentację. Dla siedliska 91D0 potencjalne zagrożenie stanowi przywrócenie prowadzenia gospodarki leśnej w obrębie siedliska.

Działania w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony należy przeprowadzić zgodnie z zaleceniami zawartymi w przewodnikach metodycznych opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) na transektach i płatach, które będą wyznaczone w trakcie badań terenowych podczas obowiązywania projektu PZO.

Nie przewiduje się potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 ponieważ uznano, że przedmiotowy projekt PZO będzie stanowił dostateczną podstawę do osiągnięcia zakładanych celów. Działania ochronne wraz ze wskazaniem do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, zabezpieczają zachowanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Informację o projekcie PZO zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w dniu 16.12.2013 r. Projekt PZO został zaopiniowany pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w dniu 12 marca 2014 r.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem znak: NK-3.0522.4.2014.KD z dnia 28 marca 2014 r.

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę, ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych oraz monitoringowych zawartych w niniejszym akcie normatywnym w okresie obowiązywania planu wyniesie łącznie zł ok. 527 000,00 zł + kwota zł w zależności od potrzeb:

- działania związane z ochroną czynną – 113 000,00 zł,
- działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania – nie wymaga ponoszenia dodatkowych kosztów, będą one realizowane przez Nadleśnictwa Bobolice i Miastko w ramach planu urządzania lasu,
- działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych – kwota zł w zależności od potrzeb,
- monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony – 229 000,00 zł,
- uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony – 185 000,00 zł.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie może wpłynąć na sytuację i rozwój regionu lecz wpływ ten nie jest możliwy do bardziej szczegółowego określenia. W perspektywie krótkookresowej zarządzenie może ograniczyć możliwości niekontrolowanego rozwoju zabudowy nad jeziorami, sprowadzając go do rozwoju zrównoważonego. Ważnymi czynnikami wynikającymi z wprowadzenia PZO są korzyści odniesione przez różne podmioty. Bezpośrednimi beneficjentami będą zleceniobiorcy wykonujący zaplanowane zadania ochronne. Oczywiście korzyścią będzie utrzymanie, a nawet potencjalne zwiększenie bioróżnorodności oraz poprawienie walorów krajobrazowych terenu, co w konsekwencji podniesie atrakcyjność turystyczną regionu i może zwiększyć dochody w sektorach związanych z turystyką i agroturystyką.

Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Okresowo będzie miało bezpośredni wpływ na rynek pracy w związku z nową ofertą stanowisk pracy dla poszczególnych wykonawców w związku z przewidzianymi do wykonania działaniami ochronnymi. Łączna suma prac nie jest możliwa do oszacowania ze względu na trudny do ustalenia zakres wszystkich prac przewidzianych do realizacji w poszczególnych działaniach ochronnych.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- Dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. UE L 103 z 25.04.1979 r., str. 1-18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t.1, str. 98 z późn. zm.);
- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. L 206 z 22.07.1992 r., str. 7—5 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.);
- Dyrektywie 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (*Dz. Urz. L 143, 30/04/2004 P. 0056 - 0075*) tzw. Dyrektywy Odpowiedzialnościowej.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).